Utbildningsnämndens oktoberrapport januari-oktober 2026

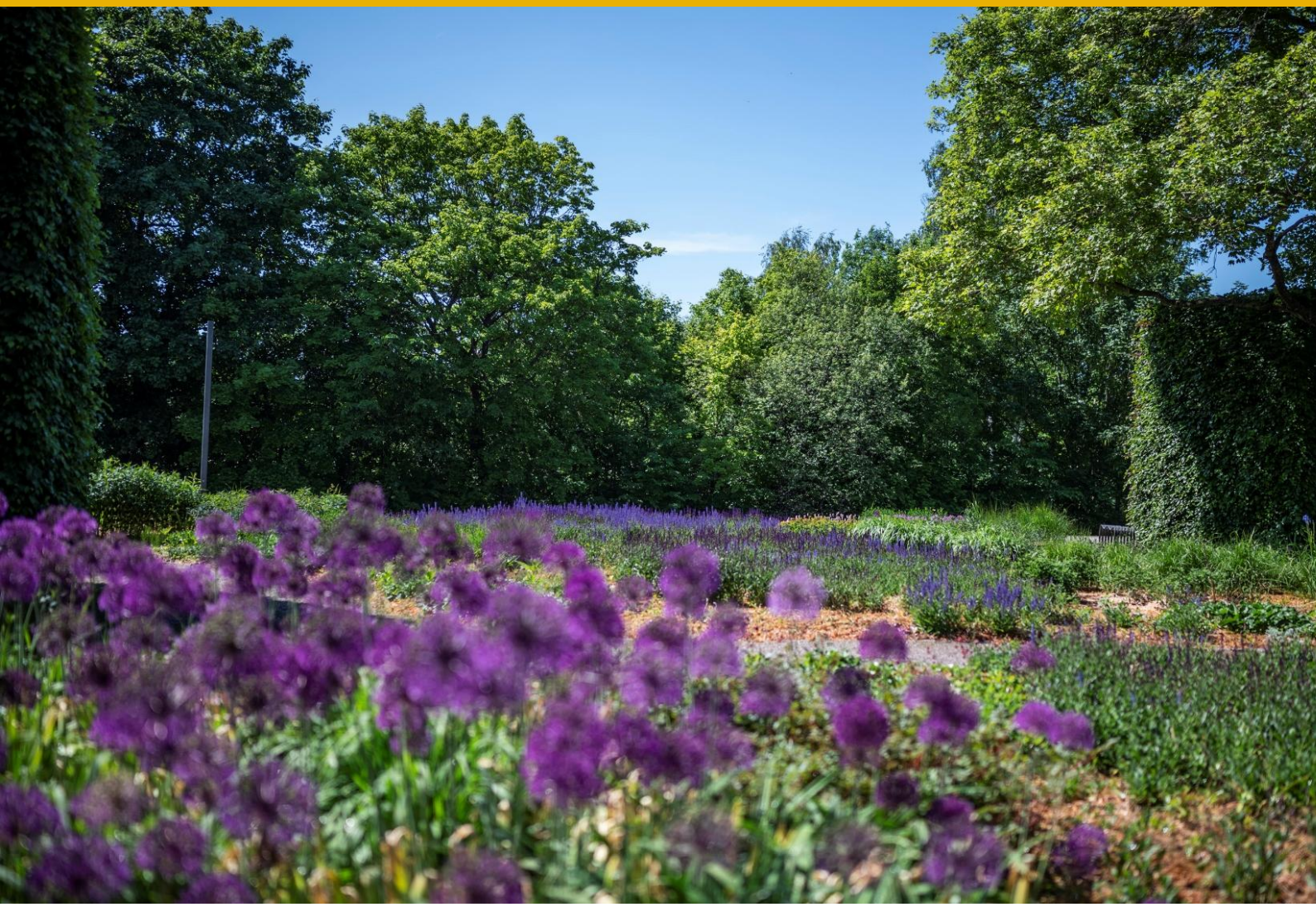

ENKÖPINGS KOMMUN

Ärendenummer:UN2026/85
Datum: 2026-11-04

Utbildningsnämnden
Birgitta Karlsson
Controller
Birgitta.karlsson@enkoping.se

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning 4

2 Kommunens styrmodell 4

2.1 Årshjul 5

3 Uppdrag och ansvar 6

4 Nämndens resultat 7

4.1 Nämndens volymer 10

4.2 Ekonomisk analys 11

4.3 Åtgärder för budget i balans 12

5 Investeringar 13

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga UN Statsbidrag till Oktoberrapport 2026

1 Sammanfattning

Utbildningsnämndens utfall för perioden januari-oktober är 1 209,0 miljoner kronor och motsvarar en avvikelse mot budget för samma period på plus 50,8 miljoner kronor. Helårsprognosen är 1 474,4 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse mot årets budget motsvarande ett överskott på 43,8 miljoner kronor. Överskottet beror främst på att det är färre inskrivna barn och elever och mer utbetalda statsbidrag.

2 Kommunens styrmodell

All styrning i Enköpings kommun tar sin utgångspunkt i kommunens vision. Visionen är gemensam för hela kommunkoncernen och fungerar som en ledstjärna för kommunens utveckling i sin helhet. Det är kommunfullmäktige som beslutar om kommunens vision. Medborgarfokus och ett hållbart förhållningssätt ska genomsyra allt vi gör.

Vart fjärde år beslutar kommunfullmäktige om en långsiktig plan för kommunkoncernen. Den långsiktiga planen utgör den politiska viljan och anger färdriktningen för kommunkoncernen de kommande fyra åren. Kommunfullmäktige beslutar även om andra styrdokument som avser hela kommunen/koncernen.

Varje nämnd, bolag och förbund ansvarar för att bedriva en effektiv verksamhet med god kvalitet med utgångspunkt i grunduppdraget, de ekonomiska förutsättningarna samt kommunfullmäktiges politiska målbild och mål, uppdrag/satsningar och övriga beslut.

Förutom de politiska nivåerna i vår styrning har även förvaltningar, avdelningar och enheter ett ansvar för sitt eget grunduppdrag. Med god kvalitet som utgångspunkt och inom sina ekonomiska förutsättningar har de mandat att utveckla den egna verksamheten genom att definiera utvecklingsmål för verksamheten och genomföra aktiviteter för att nå målen.

Systematisk planering, uppföljning och analys är en central och viktig del i styrmodellen. Varje nämnd och bolag ansvarar för att regelbundet och systematiskt följa upp den egna verksamheten utifrån mål och resultat, kvalitet, ekonomi och personal. Kommunkoncernens gemensamma uppföljning sker vid fyra tillfällen per år. Det gäller perioderna januari-mars, januari-augusti, januari-oktober och för helåret.

2.1 Årshjul

Kommunens årshjul beslutades av kommunstyrelsen i ärendet "Tidplan för planering och uppföljning 2026" den10 juni 2025 (KS2025/188).

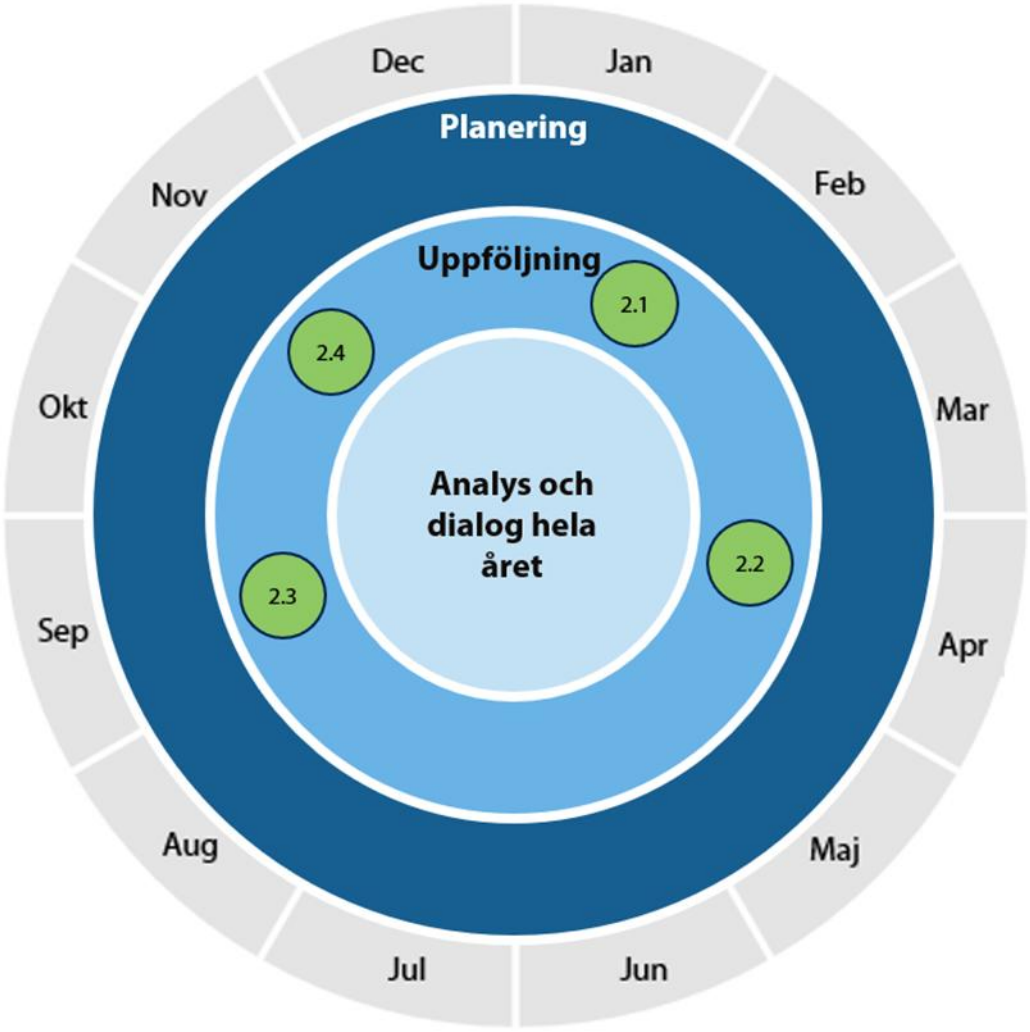

Vi följer upp vårt arbete via

- verksamhetsberättelse samt årsredovisning 2025 (2.1)
- kvartalsrapport mars 2026 (2.2)
- delårsrapport augusti 2026 (2.3)
- **ekonomisk rapport oktober 2026 (2.4)**

3 Uppdrag och ansvar

Utbildningsnämnden i Enköpings kommun ansvarar för att planera, leda och följa upp kommunens verksamhet inom utbildningsområdet. Uppdraget omfattar både ett driftsansvar för den kommunala utbildningsverksamheten och ett myndighetsansvar enligt gällande lagstiftning.

Nämnden ansvarar för att kommunens utbildningsverksamheter, från förskola till vuxenutbildning, bedrivs i enlighet med skollagstiftning, nationella styrdokument samt kommunens mål och riktlinjer. I uppdraget ingår även att säkerställa att det finns tillräckliga utbildningsplatser, ändamålsenliga lokaler och rätt kompetensförsörjning för att möta invånarnas behov.

Som myndighetsnämnd ansvarar nämnden bland annat för både tillstånd och tillsyn av fristående förskolor och fritidshem, bidragsgivning till fristående verksamheter samt att alla skolpliktiga barn erbjuds och deltar i utbildning.

Nämnden ansvarar även för kommunens mottagande och introduktion av nyanlända samt svarar för verkställande av individbeslut inom korttidstillsyn.

Utbildningsförvaltningen är utbildningsnämndens tjänstemannaorganisation. Förvaltningen har cirka 1300 tillsvidareanställda medarbetare och leds av förvaltningschef tillika skolchef. Den största delen av personalen arbetar i utbildningsnämndens olika utbildningsverksamheter runt om i kommunen. Organisationen är uppdelad inom fyra huvudverksamheter: Förskola, Grundskola, Gymnasieskola samt Stöd och utveckling. Utöver det finns det en central förvaltningsorganisation.

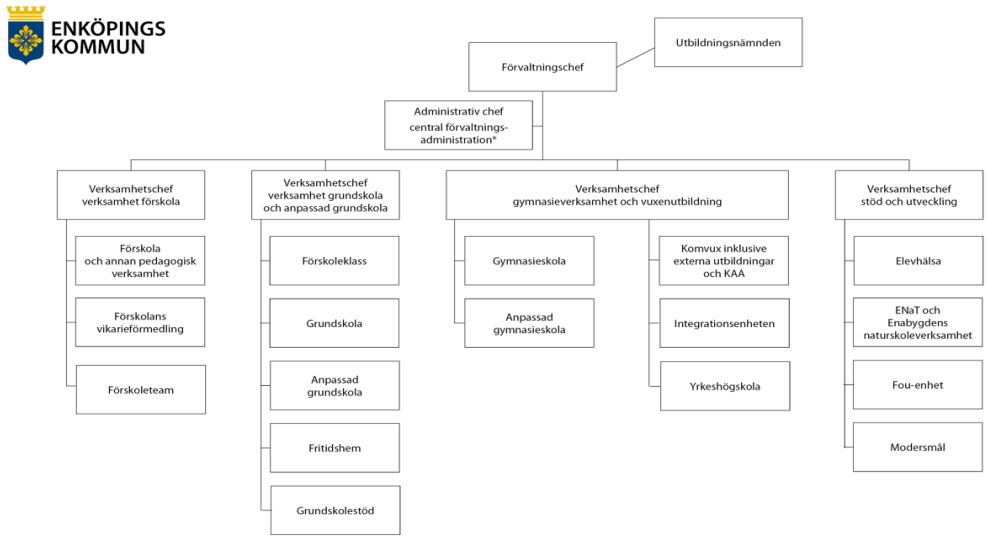

* I förvaltningens centrala administration ingår säkerhet, register, utredning, placering, antagning, skolskjuts, statistik, prognos samt tillstånd och tillsyn för fristående förskolor och fritidshem.

4 Nämndens resultat

Utbildningsnämndens utfall för perioden januari-oktober 2026 är 1 209,0 miljoner kronor och motsvarar en avvikelse mot budget på plus 50,8 miljoner kronor eller fyra procent. Helårsprognosen är en nettokostnad på 1474,4 miljoner kronor, vilket är ett överskott med 43,8 miljoner kronor eller tre procent.

Både utfall och prognos kan till stor del förklaras av sjunkande elevvolymer. Sjunkande elevvolymer innebär att lägre skolpeng betalas ut, men har också påverkat kostnaden för tilläggsbelopp. En kostnad för extraordinära stödbehov där de fristående huvudmännen nästan inte gjort någon ansökan.

De sjunkande elevvolymer har skapat en osäkerhet inför höstterminens organisation som gjort att rekryteringar flyttats fram i tid eller inte behövs. Till det ska läggas mer intäkter för statsbidrag, både i form av riktade statsbidrag och generella. Det är främst riktade statsbidrag till grundskola som ökat jämfört med budget och speciellt bidrag för personalförstärkning (och bibehållande av personal).

De generella statsbidragen från Migrationsverket har främst påverkat SFI och Integrationsenhetens både positiva resultat och prognos. Bidraget ska bokföras som en kostnadsersättning och minskar därmed kostnadsposten övriga kostnader.

I prognosen ingår ett beräknat underskott för förskola och fritidshem och därmed en underskottskompensation till fristående förskolor och fritidshem samt en uppskattad kostnad för ferielöneskuldsförändring.

Nämndens resultat påverkas av flera poster som förvaltningen har svårt att åtgärda. Då det är färre barn och elever i nämndens verksamheter än budgeterat, kommer inte budgeten för skolpeng att betalas ut. Denna post uppgår för perioden till 10,6 miljoner kronor och i prognosen till 10,7 miljoner kronor. Även utbetalda tilläggsbelopp är lägre än budgeterat med 8,9 miljoner kronor och i prognosen till 8,5 miljoner kronor.

Till det kommer riktade statsbidrag där kostnaderna redan har planerats för och tagits med i budgeten men beslut om tilldelning av intäkten kommer efter att budgeten är lagd. För perioden uppgår denna post till 20,5 miljoner kronor och i prognosen till 17,2 miljoner kronor. Även de generella statsbidragen från Migrationsverket har blivit högre med 1,9 miljoner kronor för perioden och 2,0 miljoner kronor i prognosen.

En ytterligare post är kostnaden för skolskjuts. Fakturering görs i efterskott och kostnaden måste uppskattas och reserveras för. Reserveringen för höstterminen i årsbokslutet för 2025 (höstterminens kostnad) blev högre än fakturan när den väl kom med 4 miljoner kronor. Den avvikelsen påverkar främst grundskolan och gymnasieskolan.

Även förseningen av Lillsidanskolan påverkar prognosen för helåret då ingen hyra kommer att debiteras 2026. En minskning med kostnader i prognosen har därmed skett med 4,7 miljoner kronor.

Resultaträkning

Resultaträkning (mnkr)	Utfall jan-okt 2026	Budget jan-okt 2026	Avvikelse utfall mot budget jan-okt 2026	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse prognos mot budget
Taxor och avgifter	32,3	31,7	**0,6**	38,0	38,0	**0,0**
Bidrag (intäkter)	143,1	122,6	**20,5**	148,0	165,2	**17,2**
Övriga intäkter	18,6	11,9	**6,8**	14,3	21,8	**7,5**
Summa intäkter	**194,1**	**166,2**	**27,9**	**200,3**	**225,0**	**24,7**
Personalkostnader	-757,2	-764,4	**7,2**	-917,4	-916,9	**0,6**
Bidrag (kostnader)	-0,7	-0,8	**0,1**	-1,0	-0,8	**0,2**
Köp av verksamhet	-288,9	-297,3	**8,4**	-355,8	-349,8	**6,1**
Lokalhyror	-176,0	-178,8	**2,8**	-219,2	-214,2	**4,9**
Övriga driftskostnader	-174,1	-178,6	**4,5**	-217,8	-210,6	**7,3**
Kapitaltjänstkostnader	-6,1	-6,1	**-0,1**	-7,2	-7,1	**0,1**
Summa kostnader	**-1 403,0**	**-1 426,0**	**22,9**	**-1 718,5**	**-1 699,4**	**19,1**
Summa totalt (mnkr)	**-1 209,0**	**-1 259,8**	**50,8**	**-1 518,2**	**-1 474,4**	**43,8**

Driftsredovisning

Verksamhet (mnkr)	Utfall jan-okt 2026	Budget jan-okt 2026	Avvikelse utfall mot budget jan-okt 2026	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse prognos mot budget
Nämnd- och styrelseverksamhet	-1,0	-1,3	**0,4**	-1,6	-1,6	**0,0**
Öppen förskola	-2,6	-2,5	**-0,1**	-3,0	-3,3	**-0,2**
Förskola	-310,3	-320,5	**10,2**	-384,3	-376,9	**7,4**
Pedagogisk omsorg	-6,2	-6,2	**0,0**	-7,5	-7,7	**-0,2**
Fritidshem	-63,9	-59,1	**-4,7**	-71,5	-76,7	**-5,2**
Förskoleklass	-35,1	-35,4	**0,3**	-42,8	-42,5	**0,3**
Grundskola	-516,3	-540,3	**24,0**	-653,9	-624,9	**29,0**
Anpassad grundskola	-32,1	-33,7	**1,7**	-41,4	-41,8	**-0,4**
Gemensam OH	-11,2	-11,4	**0,2**	-13,4	-13,1	**0,3**
Gymnasieskola	-194,0	-206,1	**12,2**	-247,3	-239,9	**7,4**
Anpassad gymnasieskola	-13,0	-13,7	**0,6**	-16,5	-15,8	**0,6**
Grundläggande vuxenutbildning	-4,8	-5,7	**0,9**	-6,9	-5,6	**1,3**
Gymnasial vuxen- och påbyggnadsutbildning	-6,1	-6,8	**0,6**	-8,1	-7,8	**0,3**
Komvux som anpassad utbildning	-1,0	-1,0	**0,1**	-1,3	-1,2	**0,1**
Högskoleutbildning etc (Yrkeshögskolan)	0,8	-1,0	**1,8**	-0,8	-0,3	**0,5**
Svenska för invandrare	-8,6	-10,1	**1,6**	-12,1	-10,6	**1,5**
Uppdragsutbildning (KAA)	-0,7	-0,7	**0,0**	-0,9	-0,9	**0,0**
Insatser enligt LSS, SFG och HSL	-4,0	-3,9	**-0,1**	-4,7	-4,8	**0,0**
Flyktingmottagande	1,0	-0,2	**1,1**	-0,3	0,9	**1,1**
Totalt (mnkr)	**-1 209,0**	**-1 259,8**	**50,8**	**-1 518,2**	**-1 474,4**	**43,8**

4.1 Nämndens volymer

Verksamheter med volymuppräkning i RFM	Volymenhet	Volym budget enligt beslutad nämndplan	Volym prognos helår	Avvikelse volym prognos mot beslutad budget	Avvikelse prognos mot budget utifrån volym (mnkr)	Avvikelse prognos mot budget i driftsredovisningen (mnkr)
Fritidshem	Elever	2 305	2 296	-9	0,3	
Förskola	Elever	2 450	2 400	-50	7,8	
Förskoleklass	Elever	620	615	-5	0,3	
Grundskola	Elever	5 605	5 538	-67	7,8	
Anpassad grundskola	Elever	82	94	12	-6,1	
Gymnasieskola	Elever	1 854	1 798	-56	7,5	
Anpassad gymnasieskola	Elever	45	49	4	-1,5	
Komvux som anpassad utbildning	Elever	12	10	-2	0,2	
SFI	Elever	260	300	40	-1,9	
LSS, korttidstillsyn barn över 12 år	Elever	24	18	-6	1,2	
Grundläggande vuxenutbildning	Verksamhetspoäng	115 000	90 000	-25 000	1,5	
Gymnasial vuxenutbildning	Verksamhetspoäng	260 000	295 000	35 000	-1,1	

4.2 Ekonomisk analys

Driftsuppföljning per verksamhet med större avvikelser

Förskolan

Verksamheten förskolan visar på ett överskott för perioden vilket framför allt beror på lägre utbetald skolpeng då antal barn har varit lägre än budgeterat. Även utbetalda tilläggsbelopp har för varit lägre än budgeterat.

Prognosen för helåret visar också på ett överskott för verksamheten. Anledningen till att överskottet minskar på helåret är det underskott som de kommunala förskolorna la i sina budgetar och som de inte helt kunnat åtgärdat.

De kommunala förskolornas prognos för helåret visar på ett underskott på 2,8 miljoner kronor. Med anledning av det prognostiserade underskottet för de kommunala förskolorna har en reservering gjorts motsvarande 1,0 miljon kronor för utbetalning till förskolor i annan regi, så kallat underskottskompensation.

Grundskolan inklusive förskoleklass och fritidshem

Fritidshem visar ett underskott för perioden vilket till största del beror på ett budgeterat underskott för de kommunala enheterna som inte hämtats hem. För helåret är prognosen för de kommunala enheterna ett underskott på 5,7 miljoner kronor. En stor förklaring till underskottet i såväl budget som prognos är att en större andel av personalen har nu sina lönekostnader i fritidsverksamheten jämfört med tidigare år och att skolpengen inte har tagit höjd för denna omfördelning under 2026. Med anledning av det prognostiserade underskottet för den kommunala fritidsverksamheten har en reservering gjorts motsvarande 0,3 miljon kronor för utbetalning till fritidsverksamhet i annan regi, så kallat underskottskompensation.

Prognosen för helåret för grundskoleverksamheten är ett överskott på 17,8 miljoner kronor för de kommunala enheterna, budgeterat överskott var 11,2 miljoner kronor. Ökningen beror till största del på ökning av riktade statsbidrag på 9,9 miljoner kronor. Övriga poster som påverkar såväl utfallet som prognosen är något färre elever. Även lönekostnaderna är 2,4 miljoner kronor lägre än budget.

Anpassade grundskolan

Anpassade grundskolan visar ett överskott för perioden och ett prognostiserat underskott på helåret. Anledningen till underskottet på helåret är att det har blivit fler elever än vad som var budgeterat för och därför blir utbetald ersättning högre än avsatt.

Gymnasieskola

Verksamhetsområdet Gymnasieskola visar ett totalt överskott i utfallet med 12,2 miljoner kronor och en prognos på ett överskott på 7,4 miljoner kronor.

Överskottet förklaras av lägre kostnader för elevresor och att antalet elever har varit lägre i den kommunala gymnasieskolan. Elevantalet som är inskrivna hos annan huvudman har överensstämt med budget, men har kostat mer än budgeterat utifrån elevernas programval. Totalt antal inskrivna den15 oktober var 1 827 elever.

Den kommunala gymnasieskolan förväntas göra ett överskott på 1,5 miljoner kronor. Även utfallet är positivt med 7,4 miljoner kronor. Osäkerhet inför höstens elevantal har gjort att tjänster inte tillsatts eller att tillsättningen gjorts senare än planerat. Det har också inneburit att kostnaden varit lägre för lärverktyg. Elevvolymen för det egna gymnasiet förväntas vara lägre än budgeterat även för höstterminen. Antal inskrivna den 15 oktober var 1 517 elever.

Komvux och Integrationsenheten

Verksamhetsområdet Komvux och Integrationsenheten visar ett överskott på 4,3 miljoner kronor och en prognos på ett överskott med 4,3 miljoner kronor. Överskottet kan förklaras av kostnadsersättningar från Migrationsverket som är högre än budgeterat, mer i statsbidrag för yrkesvuxutbildningar 2025, som redovisats i år, och lägre driftskostnader. Personalkostnaderna är något lägre än budgeterat i både utfall och prognos. Volymerna sjunker något inom främst svenska som andra språk (SVA).

4.3 Åtgärder för budget i balans

Prognosen är positiv och nämnden kan inte påverka den del av överskottet som beror på nämndens ansvar som finansiär för alla folkbokförda barn och elever. Orsaken är till stor del färre inskrivna barn och elever, fristående huvudmäns färre ansökningar av tilläggsbelopp för extraordinära stödinsatser och lägre kostnader för elevtransporter med Upplands Lokaltrafik.

De kommunala verksamheternas överskott beror till stor del på mer intäkter för riktade och generella statsbidrag än som var beslutat när budgeten bestämdes. Till det kommer lägre lokalkostnader för försenade inflyttningar i verksamhetslokaler och en allmän kostnadsmedvetenhet och osäkerhet inför storleken på nästa års budgetram.

Det eventuella överskottet efter årsbokslutet tillfaller kommunen som helhet.

5 Investeringar

Investeringar 2026 (mnkr)	Utfall jan-okt 2026	Budget jan-okt 2026	Avvikelse utfall mot budget jan-okt 2026	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse prognos mot budget
Förskola	-1,5					
Förskoleklass, Grundskola och Fritidshem	-2,6					
Anpassad grundskola						
Gymnasieskola	-0,4					
Vuxenutbildning						
Totalt (mnkr)	**-4,5**	**-22,5**	**18,0**	**-27,0**	**-6,0**	**21,0**

Kommentarer till investeringar

Investeringar är gjorda för att utrusta Ripans och Storskogens förskola, Nyborgsskolan C-hus, Rombergaskolan och Bergvretenskolans paviljong. Gymnasiet har köpt olika lärverktyg.

Prognosen förklaras av att flytten till Lillsidanskolan är senarelagd.